

Holger Meins: Martelaar voor de RAF

Achtergrond - 3 juni 2022 - Auteur: Tim de Boer

Holger Meins hoort bij de eerste generatie van de RAF. Hij raakte betrokken bij de studentenbeweging en sloot zich in 1970 bij de RAF aan. Meins is vooral bekend geworden door zijn dood ten gevolge van een hongerstaking. Hierdoor werd hij een martelaar.

Meins wordt op 26 oktober 1941 in Hamburg geboren. Zijn vader is bedrijfsleider voor een onderneming die snijtafels voor film produceert. Als Holger opgroeit worden film en fotografie zijn grootste passie. Hij is in zijn jonge jaren veel betrokken bij de kerk, en weigert dienst te nemen in de Bundeswehr. Hij wil niet doden. In 1962 gaat Meins film studeren, eerst in Hamburg, vanaf 1966 bij de Film- und Fernsehakademie Berlin. In Berlijn komt hij in aanraking met de linkse studentenbeweging, die eind jaren zestig steeds groter wordt. Holger gaat naar demonstraties en bereidt een congres voor tegen de Vietnamoorlog.

Radicalisering en aansluiting bij de RAF

Gaandeweg radicaliseert Meins. In 1970 wordt hij weggestuurd van de filmacademie nadat hij met medestudenten het kantoor van de directeur bezet. Ook sluit Meins zich aan bij Kommune I, een anarchistische commune waar wordt geëxperimenteerd met drugs en 'vrije liefde'. Hij sluit zich aan bij de redactie van het anarchistische blad Agit 833. Hier komt hij in conflict met andere leden die zijn ideeën te radicaal vinden.

In de zomer van 1970 wordt Meins opgepakt door de politie nadat hij in Berlijn een politieauto opblaast met een pijpbom. Na een maand komt hij vrij vanwege gebrek aan bewijs. De gevangenis laat een grote indruk op hem achter: hij radicaliseert nog verder. Eind 1970 verkoopt Meins zijn bezittingen en sluit zich aan bij de RAF.

Bankovervallen, mei-offensief en arrestatie

Het jaar 1971 staat voor de RAF in het teken van bankovervallen. Met gestolen auto's plegen zij de ene na de andere overval en maken miljoenen buit. De politie zit de RAF op de hielen, en Meins wordt bijna gearresteerd. Wanneer de twee agenten hem bij een verkeerscontrole benaderen, schiet hij ze neer. Beiden overleven het en herkennen Meins op een opsporingsposter.

In mei 1972 begint de RAF het Mei-Offensief. De groep pleegt meerdere

bomaanslagen waarbij vier mensen om het leven komen en 74 mensen gewond raken. Duitsland is in shock. De politie voert de druk nog hoger op, met succes. Op 1 juni wordt Holger Meins samen met Andreas Baader en Carl-Jan Raspe gearresteerd bij een garage in Frankfurt. Meins wordt vastgezet, eerst in Bochum, later in Koblenz en uiteindelijk in Wittlich.

Hongerstaking en overlijden

De gearresteerde RAF-leden komen allemaal in andere gevangenissen, dus afzonderlijk van elkaar. Ze zitten in eenzame opsluiting, afgezonderd van andere gevangenen. Hoewel zij in hun gevangenis bezoekers mogen ontvangen, en daarnaast beschikking hebben over een radio, literatuur, kranten en schrijfmateriaal, besluiten de leden hun eenzame opsluiting tot propagandapunt te maken. Om sympathie te winnen onder de bevolking verklaren zij in 1973 hun eenzame opsluiting tot marteling en gaan uit protest over tot hongerstakingen.

Tussen begin 1973 en 1974 houden de gevangen RAF-leden 3 hongerstakingen. De staat legt dwangvoeding op. Alle RAF-leden raken sterk verzwakt door de hongerstakingen, maar de toch al magere Holger Meins wordt bijzonder hard getroffen. Uiteindelijk redt hij het niet. Op 9 november 1974 overlijdt Meins op 33-jarige leeftijd.

Door zijn dood wordt Holger Meins een martelaar voor de RAF. Bij zijn begrafenis in Hamburg zijn 5000 mensen aanwezig, onder wie studentenleider Rudi Dutschke die tijdens een speech met gebalde vuist uitroept: "Holger, der Kampf geht weiter!" Door het hele land wordt gedemonstreerd, linkse demonstranten noemen de dood van Meins moord.

De RAF zet de dood van Meins in voor propagandadoeleinden. De foto van zijn sterk vermagerde lichaam doet denken aan foto's van concentratiekampslachtoffers, en de organisatie gaat in haar communicatie dan ook spreken van "vernietigingshechtenis". Zij stellen hun lot gelijk aan dat van de slachtoffers van de nazi's. Als wraak voor de dood van Meins wordt de Berlijnse rechter Günther von Drenkmann vermoord, ook al had hij niets met de RAF te maken. Ook worden er meerdere aanslagen gepleegd. Een aantal RAF-leden van de tweede generatie geeft later toe dat de dood van Meins hen motiveerde zich bij de organisatie aan te sluiten.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/50271/holger-meins-martelaar-voor-de-raf>